



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem v právní věci

žalobce: **S. A. B.**
státní příslušnost Alžírská demokratická a lidová republika
zastoupený obecnou zmocněnkyní Z. B.

proti
žalované: **Ministerstvo zahraničních věcí České republiky**
sídlem Loretské náměstí 101/5, Praha 1

za účasti osoby
zúčastněné na řízení: **Z. B.**

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. 308619/2021-VO, ze dne 20. 7. 2021, ve věci
neudělení krátkodobého víza

takto:

Shodu s prvopisem potvrzuje

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Osobě zúčastněné na řízení se právo na náhradu nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

1. Žalobce je státním příslušníkem Alžírské demokratické a lidové republiky a dne 13. 4. 2021 podal na Velvyslanectví České republiky v Alžíru žádost o krátkodobé vízum. Příslušný zastupitelský úřad jeho žádost zamítl, na což reagoval žalobce tím, že podal žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza podle § 180e zákona číslo 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pobytu cizinců“), o které rozhodl žalovaný rozhodnutím identifikovaným v záhlaví tohoto rozsudku (dále též „napadené rozhodnutí“) tak, že rozhodnutí prvostupňového zastupitelského úřadu shledal v souladu s § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců.
2. Podle odůvodnění napadeného rozhodnutí se žalovaný zabýval tím, zda došlo ke zneužití práv Společenství. Zdůraznil přitom, že žalobce nikdy legálně nepobýval v členském státě EU a jeho předchozí žádosti o vízum na nizozemském a španělském konzulátu byly zamítnuty. Podle žalovaného lze tedy konstatovat, že pokud by žalobce nemohl benefitovat ze statusu rodinného příslušníka EU, podmínky pro udělení krátkodobého víza by nesplnil. Žalovaný dále zmínil rozpory ve výpovědích obou manželů ohledně času, kdy se měli dohodnout na svatbě a poukázal na to, že pár plánoval uzavření sňatku, aniž by se osobně setkali. Pár ani nepřijal žádný dlouhodobý právní či finanční závazek a manželé spolu nebydleli. Žalovaný vzal za prokázáno, že manželství žalobce bylo uzavřeno čistě účelově, žalobce nemá v úmyslu vést s občanem České republiky rodinný život a prostřednictvím sňatku s občankou České republiky se snaží pouze získat právo vstupu a pobytu v České republice. Okolnosti seznámení, špatná finanční situace žalobce a mnohačetné rozpory ve výpovědích jsou podle žalovaného natolik pochybné, že je dán zamítací důvod podle § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Naproti tomu žalovaný nevzal za prokázány zamítavý důvod podle § 20 odst. 5 písm. f) téhož zákona (podvodné jednání žadatele s cílem získat vízum k pobytu na území), protože žalobce své předchozí nepravdivé informace ohledně jeho vízové historie uvedl na pravou míru, byť současně přiznal, že předešlé žádosti o turistické vízum do Španělska a Nizozemí byly za účelem cesty do České republiky za jeho přítelkyní proto, aby mohli uzavřít sňatek a jednalo se tak vlastně o obcházení zákona o pobytu cizinců. Tyto důvody jsou tak podle žalovaného subsumovány pod písm. e).
3. Žalobce podal dne 10. 8. 2021 (prostřednictvím obecné zmocněnkyně) ke Krajskému soudu v Ostravě žalobu, ve které se domáhal zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V žalobě namítal porušení § 3 a § 68 odst. 3 zákona číslo 500/2004 Sb. (dále též „správní řád“), článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a taky § 20 odst. 5 zákona o pobytu cizinců. V žalobě tvrdil, že je rodinným příslušníkem občana EU (České republiky), neboť dne 19. 1. 2020 uzavřel sňatek se Z. H. a nesouhlasí se závěrem žalovaného o jeho účelovosti. Žalobce nesouhlasí

s argumentací žalovaného, podle které netrvá manželství ani jeho vztah s manželkou dlouhou dobu. V této souvislosti poukázal na to, že s manželkou se seznámil prostřednictvím sociální sítě Facebook již v roce 2014, od roku 2015 jsou ve vztahu a o dva roky později se po zralé úvaze rozhodli ke sňatku, který uzavřeli v roce 2020, tedy 6 let po seznámení. Délka trvání manželství nemůže být podle žalobce důvodem pro zamítnutí žádosti, jelikož manželé bezpochyby mají právo na společný rodinný život minimálně již od okamžiku uzavření manželství a delší život v nuceném odloučení nemůže svědčit o (ne)poctivosti jejich záměrů. Dále žalobce zdůraznil, že vzít na sebe vážnější závazek za situace, kdy manželé nemohou realizovat společný rodinný život, je nejen fakticky nemožné, ale bylo by to i krajně nezodpovědné, neboť stávající situace neskýtá žádnou jistotu ohledně společné budoucnosti a schopnosti dostát případným závazkům. Argumenty žalovaného ohledně znalosti českého jazyka za účelem získání povolení k trvalému pobytu považuje žalobce za účelové s tím, že rodinní příslušníci občana EU mohou nejdříve žádat o udělení povolení k přechodnému (nikoliv trvalému) pobytu, a prokázání znalosti českého jazyka při podání žádosti o jakékoliv pobytové oprávnění se od rodinných příslušníků občanů EU (ČR) nevyžaduje. Žalobce dále poukázal na to, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl místo Alžírsko chybně Tunisko, což podle něj svědčí o tom, že žalovaný používá standardizovaný vzor zamítavého rozhodnutí, aniž by pečlivě zkoumal okolnosti každého případu.

4. Žalovaný navrhl odmítnutí žaloby pro její předčasnost podle § 46 odst. 1 písm. b) zákona číslo 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), případně její zamítnutí podle § 78 odst. 7 téhož zákona. Předčasnost žaloby spatřoval žalovaný v tom, že žalobce podal žalobu 10. 8. 2021, zatímco napadené rozhodnutí mu bylo doručeno až 23. 8. 2021 (předtím žalobce obdržel pouze informativní e-mail o obsahu rozhodnutí). Dále žalovaný namítl, že žalobce není v řízení řádně zastoupen, protože nebyla doložena písemná plná moc. K věci samé žalovaný uvedl, že napadené rozhodnutí, jakož i jemu předcházející rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Alžíru, je řádně a věcně odůvodněno, obě rozhodnutí mají oporu ve spise a nelze hovořit o jejich nepřezkoumatelnosti. Žalovaný poukázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008 č. j. 7 Afs 212/2006 - 76, podle kterého je zrušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám správních rozhodnutí. Žalovaný rovněž setrval na závěru, že v řízení převážily poznatky, podle kterých se v případě sňatku žalobce jedná o účelově uzavřené manželství. Žalovaný rovněž odmítl námitky ohledně paušálního posuzování a zamítání žádostí s tím, že žádosti o vízum, jakož i žádosti o nové posouzení důvodu neudělení víza jsou posuzovány dle konkrétního případu a všechny důkazy jsou posuzovány jak jednotlivě, tak v jejich souhrnu. Nesprávný název zastupitelského úřadu vznikl pouhou administrativní chybou.
5. Manželka žalobce na výzvu soudu sdělila, že bude uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení ve smyslu § 34 s. ř. s. V řízení již sice zastupuje žalobce, podle přesvědčení krajského soudu však nic nebrání tomu, aby v něm uplatňovala také samostatně práva osoby zúčastněné na řízení.
6. Krajský soud se nejprve zabýval procesními námitkami žalovaného ohledně předčasnosti žaloby a nedostatku plné moci.

7. Krajský soud nesdílí názor žalovaného, že by žaloba byla předčasná. I kdyby za okamžik řádného doručení napadeného rozhodnutí žalobci bylo možno považovat až den 23. 8. 2021 (což bylo vskutku až po podání žaloby), kdy si žalobce rozhodnutí „oficiálně“ převzal (viz č. 1. 37 spisu), tak je třeba vyjít ze závěrů rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu formulovaných v rozsudku ze dne 12. 10. 2004 č. j. 2 As 27/2004 - 78, podle kterých pokud soud zjistí, že žalobou napadené rozhodnutí nebylo žalobci řádně doručeno, není oprávněn žalobu odmítnout pro předčasnost, nýbrž je povinen vrátit správní spis žalovanému a uložit mu, aby žalobou napadené rozhodnutí žalobci řádně doručil a poté spis opětovně předložil soudu, čímž dojde ke zhojení nedostatku řádného doručení. Není tak důvod odmítat pro předčasnost žalobu, která byla podána po datu napadeného rozhodnutí, byť se tak stalo ještě před okamžikem jeho formálního doručení žalobci, který byl navíc s jeho obsahem „neformálně“ seznámen informativním emailem ještě před jejím podáním.
8. Pokud jde o plnou moc pro zmocněnkyni žalobce, tak tak byla v posuzované věci předložena soudu naskenovaná. Z § 35 s. ř. s. přitom nevyplývá, že by pro plnou moc dokládající oprávnění zmocněnce zastupovat účastníka v řízení před správními soudy byla předepsaná zvláštní forma (odkaz žalovaného na § 33 správního řádu je nepřipadný, protože správní řád se na soudní řízení nepoužije ani subsidiárně) a i kdyby bylo možno aplikovat v souladu s § 64 s. ř. s. přiměřeně § 28 odst. 1 o. s. ř., podle kterého lze udělit plnou moc toliko písemně nebo ústně do protokolu, tak Ústavní soud již v nálezu ze dne 18. června 2008 sp. zn. I. ÚS 1084/08 připustil při posuzování ústavní stížnosti podané proti rozhodnutím vydaným v občanském soudním řízení, že existenci řádného zástupčího oprávnění zmocněnce lze prokázat i kopií plné moci, naskenovanou plnou mocí zaslanou elektronicky či plnou mocí vytištěnou faxem. Nevznikají-li konkrétní pochybnosti o její pravosti, není nutné předkládat originál. Uvedený názor je v rozhodovací praxi soudů zastáván dlouhodobě a ustáleně a ani krajský soud neshledal důvod postupovat v této věci jinak. Vzhledem k tomu, že se ze spisu žádné konkrétní pochybnosti o pravosti plné moci nepodávají, jednal se zmocněnkyní žalobce jako s jeho oprávněnou zástupkyní ve smyslu § 35 odst. 8 s. ř. s.
9. Krajský soud po ověření splnění procesních podmínek řízení přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
10. Ze správního spisu se podává, že žalobce podal dne 13. 4. 2021 žádost o udělení krátkodobého víza. Ve dnech 13. 4. 2021 as 26. 4. 2021 byli vyslechnuti žalobce a jeho manželka (žalobce byl vyslechnut přímo na velvyslanectví a jeho manželka podala vysvětlení u policejního orgánu v České republice). Velvyslanectví České republiky v Alžíru následně žádost žalobce zamítlo s odůvodněním, že se dopustil obcházení zákona o pobytu cizinců s cílem získat vízum k pobytu na území a dále se dopustil podvodného jednání s cílem získat vízum k pobytu na území. Dne 9. 6. 2021 podal žalobce žádost o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza, o které rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím se shora uvedeným odůvodněním.

11. Předmětem soudního přezkumu v nyní posuzované věci je rozhodnutí žalovaného o novém posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza podle § 180e zákona o pobytu cizinců, které je zvláštním druhem opravného prostředku proti rozhodnutí o neudělení víza.
12. Správní orgány žalobci krátkodobé vízum neudělily s odkazem na § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců, podle kterého se cizinci, který žádá o krátkodobé vízum jako rodinný příslušník občana Evropské unie a sám není občanem Evropské unie a hodlá doprovázet občana Evropské unie na území nebo následovat občana Evropské unie, který na území pobývá, krátkodobé vízum neudělí, jestliže se dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat vízum k pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství.
13. Za účelové sňatky ve smyslu uvedeného zákonného ustanovení jsou v soudní praxi obecně považovány sňatky uzavřené výlučně za účelem získání práva volného pohybu a pobytu, na které by jinak dotyčná osoba neměla nárok. V obecné rovině lze za indikativní faktory, které svědčí tomu, že žadatel o vízum neuzavřel manželství pouze za účelem obejití právních předpisů upravujících vstup a pobyt cizinců označit např. to, že manžel, který je státním příslušníkem třetí země, by bez problémů získal právo pobytu sám, nebo již legálně pobýval v členském státě občana EU předtím, pár byl před sňatkem v dlouhodobém vztahu, pár měl společné bydliště (domácnost) po dlouhou dobu, přijal vážný dlouhodobý právní nebo finanční závazek se společnou odpovědností (hypotéka na bydlení atd.) nebo že manželství trvá dlouhou dobu. Naopak za podstatné faktory, které jsou-li dány, mohou vést k závěru o účelovém manželství lze označit, např. to, že není udržováno manželské soužití, chybí společné přispívání k odpovědnostem vyplývajícím z manželství, manželé se neshodnou o informacích o průběhu seznámení a nehovoří společným jazykem.
14. Dále je třeba připomenout, že soudní přezkum napadeného správního rozhodnutí probíhá na podkladě včas uplatněných žalobních námitek (§ 75 odst. 2 ve spojení s § 71 odst. 2 s. ř. s.). Žalobce v žalobě sice napadl několik kritérií, které žalovaný ve věci shledal (délka vztahu a trvání manželství, absence společných závazků a jazyková bariéra), nejednalo se však o jediné a ani nosné důvody, na kterých by bylo napadené rozhodnutí vybudováno. Se žalobcem lze v obecné rovině souhlasit, že délka trvání vztahu mezi manžely, respektive délka jejich vztahu před uzavřením manželství nemůže sama o sobě sloužit jako důkaz o účelovosti jakéhokoliv manželství. V projednávané věci však byly zjištěny další okolnosti, které v souhrnu vedou k závěru, že žalobce uzavřel manželství výhradně za účelem získání práva pobytu na území České republiky.
15. Žalovaný správně poukázal na to, že žalobce nikdy legálně nepobýval v členském státě EU a jeho předchozí žádosti o vízum na španělském a nizozemském konzulátu byly zamítnuty (uvedené závěry žalovaného nebyly v žalobě zpochybněny), z čehož dovodil, že pokud by žalobce nemohl benefitovat ze statusu rodinného příslušníka, podmínky pro udělení krátkodobého víza by nesplnil. K další významné indicii podporující shora uvedený závěr žalovaného patří okolnosti seznámení obou manželů a předcházející jejich sňatku. Nejde přitom jen o délku jejich vztahu, ale samotné seznámení přes sociální síť je v případech dvou osob s výraznějším věkovým rozdílem (14 let), rozdílným kulturním

pozadím a jazykovou bariérou méně obvyklé a velice nestandardní je také nabídnutí budoucího sňatku elektronicky, aniž by se budoucí manželé předtím viděli (podle záznamu o pohovoru s žalobcem ze dne 13. 4. 2021 nabídl žalobce sňatek již v roce 2016 prostřednictvím sociálních sítí, zatímco poprvé se manželé viděli až v roce 2019). Žalovaný pak v odůvodnění napadeného rozhodnutí označil další skutečnosti, na jejichž základě vystavěl závěr o účelovosti sňatku a s tím spojené naplnění zamítacího důvodu podle § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Jedná se o špatnou finanční situaci žalobce a mnohačetné rozpory ve výpovědích (nejen mezi oběma manželými, ale také mezi prvním a druhým pohovorem žalobce), které žalovaný popsal především na stranách 4 a 5 napadeného rozhodnutí (rozpory se týkaly např. počtu osob na svatbě, svatebního daru, dále toho, zda by spolu manželé mohli žít v Alžírsku, majetkového zázemí žalobce – v podrobnostech viz odůvodnění napadeného rozhodnutí). Nutno dodat, že na stěžejní důvody uvedené výše, včetně rozporů ve výpovědích, žalobce v žalobě nereaguje, a krajskému soudu z výše uvedených důvodů (viz § 75 odst. 2 s. ř. s.) nepřisluší bez konkrétních žalobních námitek s jednotlivými skutkovými zjištěními žalovaného popsanými v odůvodnění napadeného rozhodnutí polemizovat a zpochybňovat je. S tím také souvisí absence společných (finančních a právních) závazků. Lze sice pochopit, že manželé v současné situaci nezakládají zásadní závazky ve vztahu do budoucna (hypotéky, pořízení společného nemovitého majetku), ale nedokázali se jednoznačně shodnout ani na tom, zda a jakým způsobem budou společně žít v případě, kdy by žalobce právo pobývat v České republice nezískal, konkrétně zda by mohli společně žít v Alžírsku. Jedná se o další z prvků podporujících závěr o tom, že motivy žalobce se vztahují výhradně k získání práva pobytu v České republice. Žalovaný přitom na uvedený rozpor ohledně potencionálního budoucího soužití obou manželů v Alžírsku výslovně upozornil v napadeném rozhodnutí (viz první odstavec na straně 4), ale žalobce na něj v žalobě nereagoval.

16. Podle přesvědčení krajského soudu žalovaný předložil dostatek důvodů, které sice jednotlivě nemusejí vést k zamítnutí žádosti, avšak ve svém souhrnu tvoří soubor vzájemně se doplňujících a na sebe navazujících skutečností, na jejichž základě konečný úsudek žalovaného o účelovosti sňatku obстоjí.
17. K dalším námitkám týkajícím se znalosti českého jazyka ze strany žalobce, krajský soud dodává, že žalovaný se sice v odůvodnění napadeného rozhodnutí zabýval na straně 4 znalostí cizích jazyků obou manželů (tj. v případě žalobce znalostí českého jazyka), a vyslovil také úvahu o důvodech snahy žalobce učit se český jazyk, z odůvodnění napadeného rozhodnutí však nevyplývá, že by (ne)znalost českého jazyka ze strany žalobce byla důvodem pro neudělení víza. Na druhou stranu, i kdyby již žalobce hovořil obстоjně česky, nemohlo by to samo o sobě zvrátit odůvodněný závěr žalovaného o účelovosti sňatku manželů ve smyslu § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců. K ostatním námitkám žalobce krajský soud uvádí, že při vyřizování žádosti o krátkodobé vízum (§ 20 zákona o pobytu cizinců), respektive při novém posouzení důvodů neudělení víza (§ 180e téhož zákona), nelze použít ustanovení části druhé a třetí správního řádu (viz § 168 odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Nepoužije se tedy ani § 68 správního řádu, který stanovuje základní náležitosti správního rozhodnutí. V tomto směru v zásadě postačí, pokud rozhodnutí, jímž se žadateli sdělují důvody neudělení krátkodobého víza, resp. výsledky nového posouzení důvodů neudělení víza, obsahuje dostatečně konkrétní právní i skutkové

důvody, pro něž správní orgán vízum neudělil tak, aby jej mohly správní soudy přezkoumat. Ve zbytku jsou námitky týkající se porušení § 3 správního řádu a článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod natolik obecné, že jsou nezpůsobilé stát se referenčním rámcem soudního přezkumu. Nesprávné označení země původu žalobce v odůvodnění napadeného rozhodnutí (záměna Tuniska za Alžírsko) rovněž nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí a rozhodně samo o sobě nesvědčí o účelovosti rozhodování žalovaného.

18. Krajský soud závěrem dodává, že nepřehlédl svazek listin, které žalobce připojil k žalobě a z nichž některé navrhoval k důkazu. Podle žaloby byl k důkazu kromě rozhodnutí správních orgánů ve věci, které krajský soud přezkoumal v rámci správního spisu, výslovně navržen pouze oddací list, a to k prokázání sňatku žalobce s osobou zúčastněnou na řízení. Samotné uzavření sňatku však nebylo žalovaným zpochybňováno (žalovaný namítal toliko jeho účelovost) a nebylo k němu třeba provádět další dokazování. Z dalších připojených listin lze ještě zmínit 1 list záznamu o komunikaci na sociálních sítích z prosince 2019 na jméno D. S. S. I kdyby se snad mělo jednat o žalobce (resp. komunikaci mezi žalobcem a jeho manželkou), tak z žaloby není zřejmé, jaké relevantní skutečnosti měly být touto listinou prokázány. To platí také o ostatních listinách týkajících se převážně komunikace účastníků se správním orgánem v průběhu správního řízení, u kterých krajský soud neshledal žádnou provázanost se žalobními body, jež by byla důvodem pro to, aby krajský soud těmito listinami doplnil dokazování.
19. Krajský soud uzavírá, že žalobní body neshledal důvodné, a protože v napadeném rozhodnutí, ani v řízení předcházejícím jeho vydání, nezjistil ani žádné vady s negativním vlivem na zákonnost napadeného rozhodnutí, ke kterým by měl přihlídnout z úřední povinnosti, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
20. Výrok o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s.; žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalovanému podle spisu žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.
21. Stejně tak nejsou splněny podmínky podle § 60 odst. 5 s. ř. s. pro to, aby krajský soud přiznal osobě zúčastněné na řízení vůči některému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, resp. aby jí takovou povinnost uložil. Krajský soud osobě zúčastněné na řízení neuložil plnění jakýchkoliv povinností, pouze jí umožnil v řízení uplatňovat svá práva.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Ostrava 24. listopadu 2021

JUDr. Martin Láníček
samosoudce

[Zadejte text.]

Shodu s prvopisem potvrzuje